

NİSAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

6 Mayıs 2025

Özet

Tüketici fiyatları nisan ayında yüzde 3,00 oranında yükselmiş, yıllık enflasyon 0,24 puan gerileyerek yüzde 37,86 olmuştur. Yıllık enflasyon enerji ve temel mal gruplarında artarken, diğer gruplarda düşüş kaydetmiştir. Aylık bazda fiyat artışıyla öne çıkan gruplar enerji ve temel mal olmuştur. Enerji grubu fiyat artışını mesken tarifelerindeki düzenlemeyi takiben elektrik kalemi sürüklemiştir. Uluslararası ham petrol fiyatlarındaki düşüşün kur gelişmeleri ile büyük ölçüde dengelenmesi sonucu bir miktar gerileyen akaryakıt fiyatları, aylık enerji grubu enflasyonunu sınırlamıştır. Son dönemde Türk lirasında gerçekleşen değer kaybının etkisi, dayanıklı tüketim malları başta olmak üzere, temel mal fiyatları üzerinde hissedilmiştir. Ayrıca, giyim ve ayakkabı alt grubunda sezon geçişine bağlı fiyat artışı önceki yıllardan daha güçlü gerçekleşmiş ve aylık temel mal enflasyonunu yükselten bir diğer unsur olmuştur. Gıda grubu fiyat artışı bir önceki aya kıyasla yavaşlarken, bu gelişmede sebze fiyatlarındaki düzeltme önemli rol oynamıştır. Hizmet grubunda aylık fiyat artışı bir önceki aya kıyasla bir miktar yükselirken, bu gelişmede bayram etkisiyle belirgin fiyat artışı sergileyen ulaştırma hizmetleri ile birlikte kırmızı et fiyat gelişmelerinin yansımalarının hissedildiği lokanta-otel alt grubu öne çıkmıştır. Aylık üretici enflasyonu bir önceki aya kıyasla yükselirken, yıllık üretici enflasyonundaki düşüş eğilimi korunmuştur. Mevsimsellikten arındırılmış B ve C endekslerinin aylık artışları güçlenmiş, ancak yıllık artış oranları gerilemeye devam etmiştir. Tüm göstergeler birlikte değerlendirildiğinde, enflasyonun ana eğiliminin nisan ayında yükseldiği izlenmiştir.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamu oyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Değerlendirmeler

Nisan ayında tüketici fiyatları yüzde 3,00 oranında yükselmiş ve yıllık enflasyon 0,24 puan azalarak yüzde 37,86 seviyesine gerilemiştir (Grafik 1). B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları sırasıyla 0,18 ve 0,30 puan azalarak yüzde 36,81 ve yüzde 37,12 olarak gerçekleşmiştir (Tablo 1).

Yıllık tüketici enflasyonuna katkılar incelendiğinde, enerji ve temel mal gruplarının katkıları bir önceki aya kıyasla sırasıyla 0,45 ve 0,35 puan artarken; hizmet, alkol-tütün-altın ile gıda ve alkolsüz içecekler gruplarının katkıları sırasıyla 0,40, 0,34 ve 0,30 puan azalmıştır.

Mevsimsellikten arındırılmış verilerle aylık artışlar, tüketici fiyatlarında bir önceki aya kıyasla yataya yakın seyrederken, B ve C endekslerinde güçlenmiştir (Grafik 2 ve 3). B endeksini oluşturan gruplarda, temel mal ve işlenmiş gıdada belirgin olmak üzere, fiyat artışlarının yükseldiği gözlenmiştir (Grafik 4). TCMB bünyesinde takip edilen göstergeler, nisan ayında enflasyonun ana eğiliminde aylık bazda yükselişe (Grafik 5), üç aylık ortalamalar olarak ise yataya yakın bir seyre işaret etmiştir (Grafik 6).

Hizmet grubunda aylık fiyat artışı yüzde 3,00 oranında gerçekleşmiş, grup yıllık enflasyonu 1,74 puan azalarak yüzde 54,60 olmuştur. Yıllık enflasyon haberleşme başta olmak üzere tüm alt gruplarda gerilemiştir (Grafik 7). Aylık bazda ise bayram etkisiyle fiyatları yüzde 5,75 oranında yükselen ulaştırma hizmetleri dikkat çekmiştir. Bu gelişmede, karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı (yüzde 13,22) ve havayolu ile yolcu taşımacılığında (yüzde 42,10) belirgin yükselişler etkili olmuştur. Kira aylık enflasyonu, son iki aydır gözlenen zayıflama eğilimini sözleşme yenileme oranındaki düşüşün de etkisiyle devam ettirerek yüzde 3,20 olarak gerçekleşmiştir. Ocak ayı sonrasında yavaşlayan lokanta-otel grubu aylık enflasyonu nisan ayında hem yiyecek hem de konaklama hizmetleri kaynaklı yükselmiştir. Yiyecek hizmetleri üzerinde kırmızı et fiyatlarının, konaklama hizmetlerinde ise Türk lirasındaki değer kaybının yansımaları hissedilmiştir. Eğitim hizmetlerinde yüzde 2,28 ile yılın başından bu yana gözlenen en düşük aylık artış oranı kaydedilmiştir. Haberleşme grubunda ise aylık enflasyon yüzde 0,38 ile ılımlı seyretmeye devam etmiştir.

Nisan ayında, temel mal grubu fiyatları Türk lirasındaki zayıflamanın etkisiyle yüzde 3,74 oranında artmış, grup yıllık enflasyonu 0,89 puan yükselerek yüzde 20,28 olmuştur. Yıllık enflasyon diğer temel mallar alt grubunda gerilerken dayanıklı mal ile giyim ve ayakkabı alt gruplarında yükselmiştir (Grafik 8). Dayanıklı tüketim mallarında fiyat artışı yüzde 3,43 ile önceki aya kıyasla önemli ölçüde güçlenmiştir. Bu gelişmede kur geçişkenliği yüksek olan otomobil kalemindeki fiyat artışı (yüzde 4,68) öne çıkmıştır. Mobilya grubunda da yüksek bir aylık artış (yüzde 4,42) izlenirken, beyaz eşya fiyatlarının nisan ayında görece yatay seyretmesi dikkat çekmiştir. Son beş aydır düşüş kaydeden giyim ve ayakkabı fiyatları sezon geçişine bağlı olarak aylık bazda yüzde 6,57 ile son yıllardaki tarihsel nisan ayı eğiliminin üzerinde bir artış göstermiştir. Diğer temel mallarda da aylık enflasyon yüzde 2,38 ile bir önceki aya kıyasla yükselmiştir.

Enerji fiyatları nisan ayında yüzde 4,32 oranında yükselmiş, grup yıllık enflasyonu 6,13 puan artarak yüzde 48,11 olmuştur (Grafik 9). Son Kaynak Tedarik Tarifesi uygulaması çerçevesinde endekse günlük olarak yansıyan elektrik fiyatları, mesken elektrik tarife ayarlaması nedeniyle nisan ayında yüzde 20,80 oranında artarken, söz konusu ayarlamaların mayıs ayına sarkan etkisinin olacağı not edilmelidir. Diğer taraftan, akaryakıt fiyatları, Türk lirasındaki değer kaybına rağmen uluslararası ham petrol fiyatlarındaki belirgin düşüşün etkisiyle yüzde 0,36 oranında gerilemiştir. Bu dönemde şebeke suyu fiyatları aylık yüzde 1,66 oranında yükselmiştir.

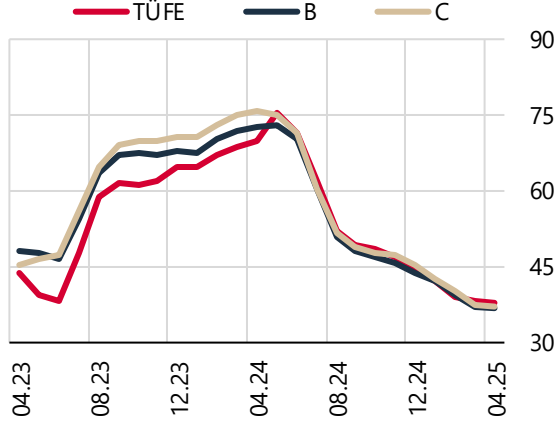
Nisan ayında, gıda ve alkolsüz içecekler grubu fiyatları yüzde 2,01 oranında yükselmiş, bu grupta yıllık enflasyon 1,03 puan azalışla yüzde 36,09 oranında gerçekleşmiştir (Grafik 9). Yıllık enflasyon, işlenmemiş gıda alt grubunda 2,51 puan düşüşle yüzde 37,06, işlenmiş gıdada ise 0,39 puan yükselişle yüzde 35,35 olmuştur (Grafik 10). Nisan ayında işlenmemiş gıda fiyatları taze meyve (yüzde 19,84), kırmızı et (yüzde 5,92) ve yumurta (yüzde 7,19) kalemlerindeki yüksek artışa karşın, sebze fiyatlarında gerçekleşen düzeltme (yüzde -17,32) kaynaklı olarak görece ılımlı seyretmiştir. İşlenmiş gıda alt grubu fiyatları ise nisan ayında yüzde 2,04 oranında yükselmiştir. Bu gelişmede, büyük ölçüde ekme ve tahıllar, katı-sıvı yağlar, konserve işlenmiş sebze ürünleri ve şekerleme-çikolata kalemleri etkili olmuştur.

Yurt içi üretici fiyatları nisan ayında yüzde 2,76 oranında artmış, yıllık enflasyon yüksek bazın etkisiyle 1,00 puan düşerek yüzde 22,50'ye gerilemiştir (Grafik 11 ve Tablo 2). Bu dönemde ana sanayi grupları itibarıyla; sermaye, ara malı, dayanıksız tüketim, dayanıklı tüketim malı (mücevherat hariç) ve enerji gruplarındaki fiyat artışları sırasıyla yüzde 3,69, yüzde 3,08, yüzde 2,78, yüzde 1,36 ve yüzde 0,61 olmuştur (Grafik 12). Aylık fiyat gelişmeleri sektörler bazında incelendiğinde ise diğer mamul eşyalar, metal cevherleri, kâğıt ve kâğıt ürünleri, motorlu kara taşıtları ve tütün ürünleri fiyat artışlarıyla öne çıkan alt gruplar olmuştur.

Grafik ve Tablolar

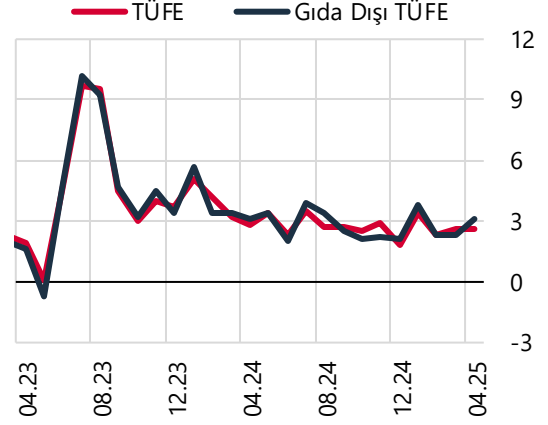
Grafik 1: TÜFE, B ve C

(Yıllık % Değişim)

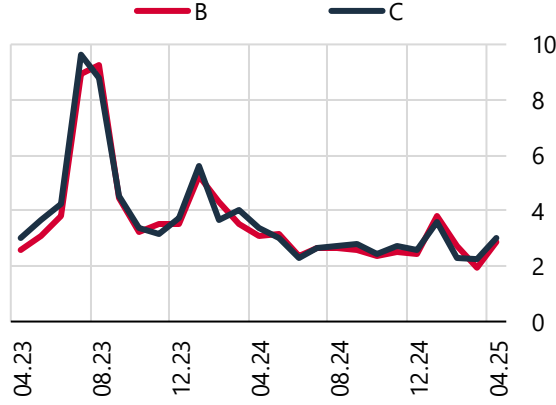
Grafik 2: TÜFE ve Gıda Dışı TÜFE

(Mev. Ar., Aylık % Değişim)

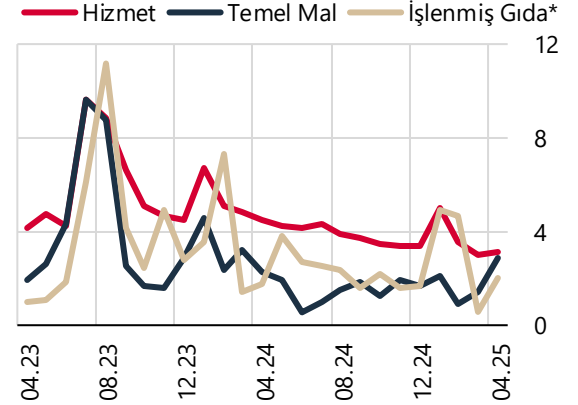
Grafik 3: B ve C Endeksi

(Mev. Ar., Aylık % Değişim)

Grafik 4: B Endeksinin Ana Bileşenleri

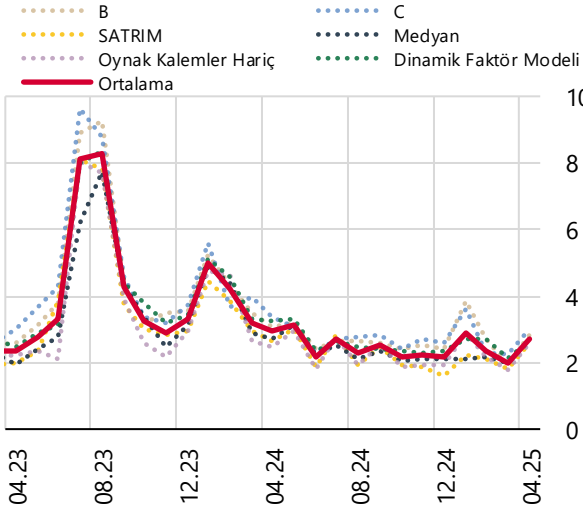
(Mev. Ar., Aylık % Değişim)

* İşlenmiş gıda grubunda istatistiksel olarak anlamlı bir mevsimsel etki bulunmadığı için, ilgili veri grafikte mevsimsel etkilerden arındırılmadan sunulmuştur.

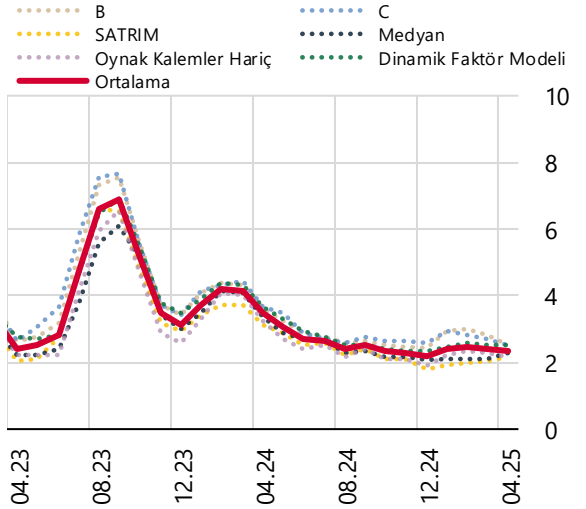
Grafik 5: Ana Eğilim Göstergeleri

(Mev. Ar., Aylık % Değişim)

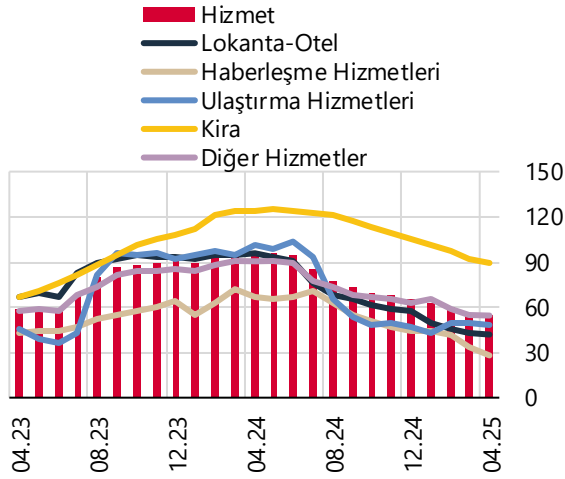
Grafik 6: Ana Eğilim Göstergeleri

(Mev. Ar., Aylık % Değişim, 3 Aylık Ortalama)

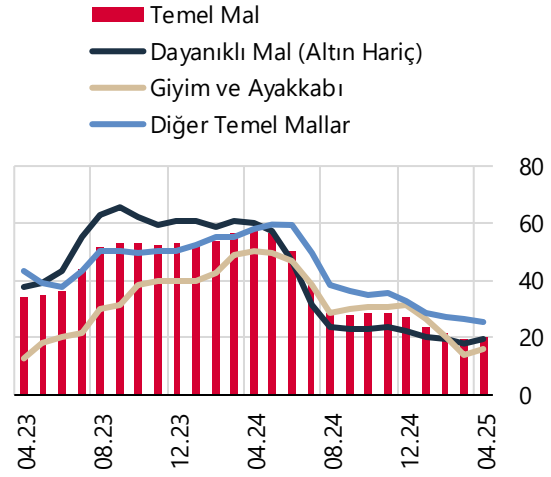

Grafik 7: Hizmetler

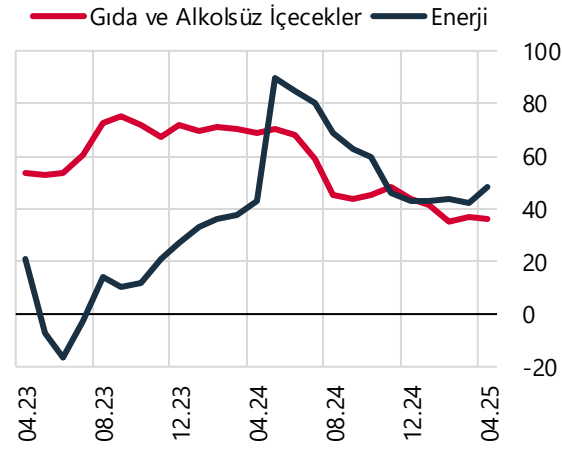
(Yıllık % Değişim)

Grafik 8: Temel Mallar

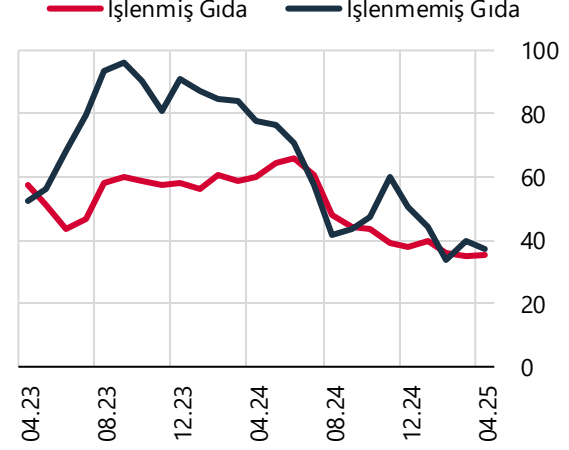
(Yıllık % Değişim)

Grafik 9: Gıda ve Enerji

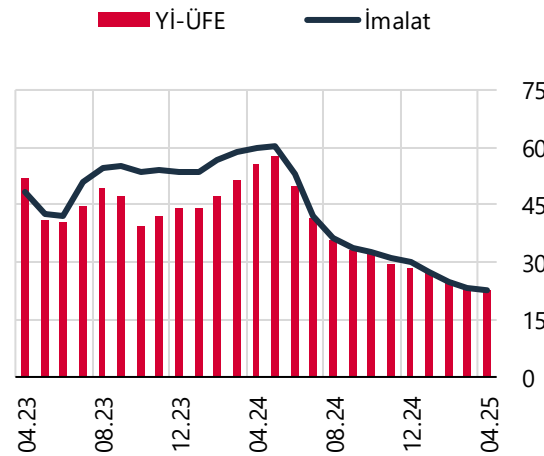
(Yıllık % Değişim)

Grafik 10: İşlenmiş ve İşlenmemiş Gıda

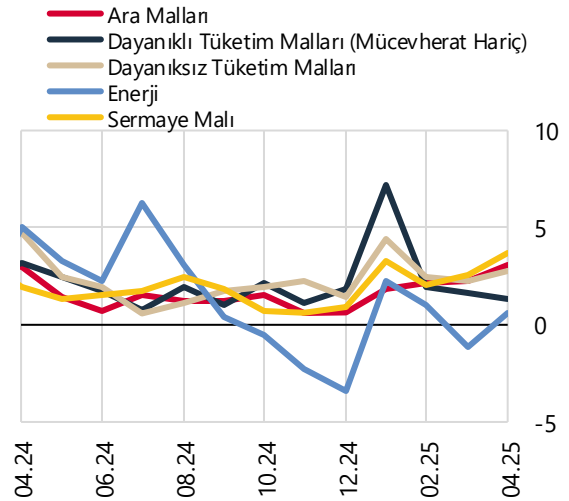
(Yıllık % Değişim)

Grafik 11: Yi-ÜFE ve İmalat

(Yıllık % Değişim)

Grafik 12: Yi-ÜFE Ana Sanayi Grupları

(Aylık % Değişim)

Tablo 1: TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Aylık		Yıllık	
	Nis.25	Nis.24	Nis.25	Nis.24
TÜFE	3,00	3,18	37,86	69,80
1. Mallar	2,99	2,76	30,79	59,67
Enerji	4,32	0,00	48,11	42,83
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	2,01	2,78	36,09	68,50
İşlenmemiş Gıda	1,98	3,85	37,06	77,85
Taze Meyve-Sebze	-1,49	0,66	59,00	77,96
Diğer İşlenmemiş	4,69	5,83	24,13	78,05
İşlenmiş Gıda	2,04	1,75	35,35	60,19
Ekmek ve Tahıllar	2,61	2,02	44,90	60,61
Diğer İşlenmiş	1,74	1,63	30,88	59,97
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	3,36	3,64	21,86	59,64
Temel Mallar	3,74	2,96	20,28	57,14
Dayanıklı Mallar (Altın Hariç)	3,43	2,28	19,28	59,90
Giyim ve Ayakkabı (*)	6,57	4,60	16,14	50,27
Diğer Temel Mallar	2,38	3,01	25,50	58,19
Alkollü İçecekler ve Tütün	-0,06	9,56	33,85	78,53
Altın	7,04	2,91	32,92	77,51
2. Hizmetler	3,00	4,16	54,60	96,99
Kira	3,20	4,61	89,19	124,47
Lokanta ve Oteller	3,59	4,69	41,87	95,82
Ulaştırma Hizmetleri	5,75	6,44	48,66	100,75
Haberleşme Hizmetleri	0,38	4,45	28,02	66,32
Diğer Hizmetler	2,27	2,73	54,49	90,47
3. Temel Göstergeler				
B - İşlenmemiş Gıda Ürünleri, Enerji, Alkollü İçkiler ve Tütün ile Altın Hariç TÜFE	3,10	3,24	36,81	72,72
C - Enerji, Gıda ve Alkolsüz İçecekler, Alkollü İçkiler ile Tütün Ürünleri ve Altın Hariç TÜFE	3,34	3,56	37,12	75,81
D - İşlenmemiş Gıda, Alkollü İçecekler ve Tütün Ürünleri Hariç TÜFE	3,27	2,82	38,18	68,35
F - Yönetilen-Yönlendirilen Fiyatlar Hariç TÜFE	2,96	3,39	34,74	74,67

Kaynak: TÜİK.

* Giyim hizmetlerini içermemekte olup, sadece malları kapsamaktadır.

Tablo 2: Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Ağırlık (%)	Nisan 2025		Nisan 2024	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100	2,76	22,50	3,60	55,66
Madencilik	3,43	3,47	29,59	4,51	74,68
İmalat	88,09	2,85	22,65	3,26	60,03
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	85,41	3,00	23,77	3,33	59,47
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	77,29	2,97	25,48	3,57	60,71
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtım	7,80	1,36	14,45	7,30	4,79
Su Temini	0,68	2,01	58,14	1,93	66,71
Ana Sanayi Kollarına Göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		3,08	19,93	2,95	54,88
Dayanıklı Tüketim Malları		2,73	31,74	3,63	65,83
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)		1,36	28,14	3,22	64,98
Dayanıksız Tüketim Malları		2,78	28,41	4,77	66,35
Sermaye Malı		3,69	25,20	1,98	66,33
Enerji		0,61	12,00	5,08	29,84

Kaynak: TÜİK.